

**Questiones spiritualis [con]iuiuij delicias preferentes,
super euangelijs tam de te[m]pore [quam] de sanctis**

Johannes <de Turrecremata>

Lyon, 18. Jan. 1509

Feria secunda in ramis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70506](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70506)

Feria secunda in ramis.

secro salute celesti. et sic omnia
conuenientissime sunt impleta.
¶ Ad rationes in oppositum.
¶ Ad primam respondetur. negan-
do consequentiam. Aliud enim
est sumere ab hominibus digni-
tatem regiam quod non conue-
niebat christo qui erat omnis
terre deus et rex regum. et prin-
ceps regum terre. Aliud est sus-
cipere honorem sibi debitum et
a prophetis denunciatur. ¶ Ad
secundam respondetur. negan-
do consequentiam. et ratio est.
quia honor erat prophetatus ex-
hiberi ex illo tempore non alio.
et ideo voluit tunc et non ante
nec propter hoc fuit varietas fa-
cta aliqua in eius conversatio-
ne sicut nunc in rege qui in pri-
mo ingressu ciuitatis suscipitur
cum honore aliquo cum quo non
suscipitur alijs vicibus quibus
ingreditur.

D primas
sic procedit.
Et videtur quod
non fuit conue-
niens quod christus unguentum
tanti pre-
cij super caput
suum super-
fundere. ¶ Primo. quia hoc
ad lasciuia quandam spectare vi-
detur. ¶ Secundo. quia visum est o-
mnibus discipulis inconueniens. Et
aiunt. Et quid proditio hec. Pro-
dunt enim venudari et dare pau-
peribus. ¶ Tertio sic. hoc enim
non videtur conuenire doctrine quam
christus docuit. in qua comedat mi-
sericordia maxime. ¶ In oppo-
situm est euangelium presens. ¶ Res-
pondeo dicendum. quod conuenienter
christus permisit super caput suum super-
fundere predictum unguentum. Angu-
stus autem dicit hic liquor pre-
ciosus de re aromatica expressus. sicut
aqua roseacea exprimitur ex rosis.
Ista conclusio patet ex duobus. Pri-
mo ex comedatiōe operis facti.
Unde christus in excusatione facti
quam fecit. dicit. quod molesti estis
huic mulieri. quasi diceret. sine
causa. Bonum enim opus operata est
in me. Nam pauperes semper habetis
vobiscum. quali diceret. Semper
potestis recupare ad faciendum
illis elemosinam. me autem non
semper habebitis visibiliter vo-
biscum. quersantem. Ecce quod dicitur
bonum opus id fuisse. Secundo patet

Feria secū-
da legit euā-
gelium. Ante
sex dies etc.
Job. xij. Cir-
ca quod pos-
sunt h. dispu-
tari. ¶ Primo. utrum conueniens
fuit ut christus super caput suum un-
guentum tanti pre-
cij super infun-
di permitteret. ¶ Secundo. utrum
christus loculos cum pecunia secum
portari permisit. ¶ Tertio. utrum
conuenienter loculos pecunie por-
tandos inde comiserit.

1015. Quadri ante die

Martinus xpi mōltu

et comédatione mulieris. cum ait. Amen dico vobis. qd ubi cūq; pdicatu fuerit hoc euangelii. dicef qd hoc fecit in memoriā. i. ad laudē ei? recitabit tanq; factuz virtuosum. Secdo nota qd multa bona fiunt de quib? si peteretur cōsiliiū anteq; fiat nō sineremus qd fierēt. qz forte fieri possēt melioza postq; aut iam incipiūt fieri dum bona sint. nō sunt phibēda. et vt dicit Ely. Forte iesus anteq; mulier effudisset vnguentum elegisset poti? dare pauperibus. nūc vō quia iam factū erat phibētes cōprimūt dicēs. Sinite illū. i. nolite phibere. Ad rōnes in oppositu. Ad primā rōndē negado assumptū. Pro quo nota qvt dicit angustinus de doctrina xpiana. aliter estimat aliq; id i persona cōmuni. aliter in psona pphetica. qz in psona cōmuni estimat fm factū. in psona pphetica fm sui significationē. Nūc dico qd illa pfusio vnguenti in psona cōmuni significaret lafcuā. In psona pphetica significationez. An xps pmisit illud vnguentū supinfundi ppter significationē. Significat em sepulchuram xpi. vt ipse dicit. Ad sepe liēdū me hoc fecit. quasi diceret. In hoc facto pfiguraf sepulchurā meā futura de ppiquo. Ad scdaz rōndē negado cōsequenriā. nec iudiciū discipuloz cōparanduz est iudiciū christi. Unde christus resellendo argumenta eozuz dixit eis. Vos potestis re

cuperare ad bene faciendū pauperib? sz nō potestis recuperare ad vnguentuz me corporalif. qz me non semp habebitis. s. pntia corpali ad habitandū vobiscum in carne passibili que idiget tali vnctiōe. Per hoc pz qd aliqd op? min? necessariū potest pponi magis necessario qm iminet casus quo illud min? necessariū nō potest alias recupari. Ad tertiāz rōndē. negado assumptū. hec em vnctio cum fuerit op? pietatis et mie exhibere xpo. in nullo derogat doctrine xpi de exhibēda misericordia sed magis consonat.

D secunda questionez. sic procedit. Et videt qd christ? incōuenienter loculos secuz portari pmisit

Primo sic. non fuit cōueniēs christo portare quod alijs probibuit. sed alijs scilicet discipulis suis phibuit. portare pecunias. Matthei. x. Nolite possidere aurum nec argentum nec pecuniā in zonis vestris. nec perā in via. ergo etc. Secdo ex illo Matthei. vj. Ne solliciti sitis anime vestre quid māducaetis. nec corpori vestro quid induamini. vbi manifeste prohibet loculos habere. Tertio. idem arguitur ex illo Matthei. vj. vbi ipse prohibet de crastino cogitare dicens. Nolite solliciti esse in crastinuz. sz q

Feria secunda in ramis.

phibet de crastino cogitare pro
 hibet loculos habere. ergo &c.
 ¶ In oppositū est euāgelium p̄s
 Et aug. sup iohem. Et habet. xij.
 q. j. c. exemplū. ¶ Rūdeo dicēdū
 q̄ p̄ueniens fuit vt x̄ps loculos
 haberet in quib⁹ reponerent ne
 cessaria i custodia administra
 bantur sibi a fidelibus in susten
 tationem suam & suozū. Ista cō
 clusio habetur in multis locis.
 Pro quo notandū. sicut plenius
 notauimus super decreto in pre
 dicto. c. Exemplum. q̄ quadru
 plici causa christus loculos ha
 buit. Primo ad sustentationem
 pauperum. vt dicit Hieronim⁹.
 super illud Job. xij. Deus nō pe
 ram inquit. nec virgā. nec es iu
 bēs deferrī. marsupium ferebat
 ad inopum ministeriuz. hoc esti
 maauerunt discipuli cū dixit iu
 de quod facis. fac cito. vt aliqd
 inopibus daret. Sc̄do cōuenien
 ter d̄z habuisse loculos vt habe
 ret vñ emeret necessaria ad vsus
 suos & suoz. p̄pter imminentem
 necessitatē. tali de causa habuit
 loculos q̄n̄ trāsīuit p̄ samaritam
 sicut legit ioh. iij. Samaritani
 em̄ erāt inhospitales iudeis. vñ
 d̄z. Lu. ix. q̄ cū venit in hierusa
 lem samaritani noluerunt eū re
 cipere. Et hac de causa discipu
 lis habere permisit loculos Vñ
 Lu. xij. d̄z. Qūn̄ misi vos sine ba
 culo & pera. nunqd̄ aliqd̄ defuit
 vobis. at illi dixerūt. Nihil dicit
 ergo eis. S̄z nūc q̄ h̄z sacculum
 tollat simile & perā. vt dicit qdā

glo. In hoc dat nobis exēplū vt
 nōnūq̄ causa instāte de nr̄i rigo
 re p̄positi intermittere possum⁹
 Tertio p̄ueniēter x̄ps habuit lo
 culos causa p̄descesus infirmis
 dās eis exēplū vt sibi p̄uideant.
 forte em̄ nisi x̄ps loculos habuit
 set putaret aliqs peccatū esse si
 sibi in posterū necessaria p̄uide
 ret. Vñ ang. in libro de sermone
 dñi in mōte dicit. Hoc aut̄ dico
 vehemēter cauendū est. ne forte
 cū videris aliq̄ seruū dei p̄ui
 dere ne ista necessaria desint. vel
 ei vel eis quozū cura ei cōmissa
 est iudicem⁹ eū cōtrā p̄ceptū dñi
 facere & de crastino esse sollici
 tum. Nā dñs cui ministrabat an
 geli. p̄pter exēplum ne q̄s postea
 scādalizaret euz aliq̄ seruo
 ei⁹ aiaduertisset ista necessaria
 p̄curare loculos habere dignu
 tus est vt vñ necessarijs q̄d
 op⁹ fuisset preberet. Quarto
 ueniēter x̄ps loculos habuit. vt
 dicit aug. sup iohes. & habet
 p̄fato. c. exēplū dñi accipite
 uersātes i terra quare habuit lo
 culos cui angeli ministrabat
 si q̄ ip̄i eccl̄ia loculos habitura
 erat. ¶ Ad rationes in oppositū
 ¶ Ad primā r̄ndet. negādo cō
 quentiā. Et rō est. vt dicit albe
 tus magn⁹. Nō phibit portare
 aurū & argentū siue loculos
 q̄n̄ misit ad iudeos. apd̄ q̄s ser
 p̄ fuit imposita decima pauper
 ad quā recipiebant doctores &
 dicatores. ita vt nihil eis defuit
 ret. q̄n̄ aut̄ ad alios misit & q̄n̄

totis. Quadri ante die
 xpi inditi

et off fuerit hoib' dedit auctori
tatez portadi loculos vt pz. Lu.
xxij. ¶ Ad scōaz rñdef. negando
sequentiam. Et ratio est. qz an
ctoꝝitas illa Dat. vj. intelligit
de supfluaz inordinata sollicitu
dine. ¶ Ad tertiā rñdetur. negā
do sequentia. Et ratio est. qz vt
dicit aug. libro de ope monacho
rñ. cum dñs dixit. Nolite sollici
ti esse &c. nō dedit intelligere vt
nihil pecunie seruaretur a san
ctis. sed qz deo non pro pecunia
seruiatur. et ppter inopie timoꝝ
rem iusticia deseratur.

D tertiāz
questionē. sic
pceditur. Et
videtur qz nō
fuit pueniēs
qz christus lo
ctos pecunie

portados p̄miserit inde. ¶ Pri
mo sic. dñs sciuit iudam fure. er
go cōmittēdo sibi loculos dedit
sibi occasione peccādi & faculta
tem faciēdi damnū sibi & paupe
rib'. Scdo sic. inconueniens est
dare beneficiū aut officiū scien
ter huiusmodi quē scit indignū.
sz xps sciebat iudā indignū esse
ergo &c. ¶ Tertio. querit quare
nō corripuit eū cū sciret tales. &
videt hoc incōueniēter factum.
cū xps dedit doctrinā mat. xvij.
Si peccauerit in te frater tuus
corripe eū &c. ¶ In oppositū est
euangelij. ¶ Respondeo dicen
dū qz cōueniēter fecit xps locu

los cōmittēdo inde. Et hoc p̄p̄
tres rōnes. Prima. q̄ tagit in. c.
p̄dicto exēplū vt ecclesia ei' fures
cū patit. toleret. Et est rō angu.
qz nō videt bon' q̄ malos tolera
re nō potuit. An dicit Lanf. ij. Si
cut liliuz inter spinas sic amica
mea inter filias. Scdo cōmiserit
loculos custodiendos inde vt ei
omne occasionez p̄ditionis au
ferret cū haberet ex loculis con
cupiscētie mitigationē. sz sicut
dicit. Eccl̄s. v. Quarus nō implebit
pecunia. Tertio p̄miserit loculos.
inde vt doceret qz spiritualia sūt
maioꝝib' cōmittenda. tpalia ho
min' dignis. An dicit albertus.
Dñs de temporalib' nos minoꝝ
rem curā semp habere docuit. &
ideo contemptibilioꝝ ad curā
tpalium ponere sicut pz Act. vj.
vbi Petr' posuit alios ad pcurā
dū viduis i ministerio quōtidia
no temporalij. de se autē & alijs
apostolis dixit. Nos autē minoꝝ
sterio verbi & orationi instantes
erimus. Judas autē minoꝝ erat
inter apostolos. vñ vltim' inter
eos nominat. vt pz Matth. x. &
Marci. iij. ¶ Ad rōnes in oppo
sitū. ¶ Ad primāz rñdet iuxta al
bertū magnū sup iob. qz qñ p̄mis
si sunt loculi inde fur nō erat sz
iustus s̄m presentē iusticiam. et
postea facultatē habens factus
est fur. In quo nos docuit qz in
electionibus sufficit nobis. p̄e
sentem iusticiam attendere. qz
de futuris qualis quis erit non
possumus scire. ¶ Ad secundaz

feria tertia in ramis.

rñdet eodē modo. qz tūc qñ com
missi sunt ei loculi dignus erat.
¶ Ad tertiā. cū queritur quare
sp̄s eū nō corripuit. dicēdum est
iuxta albertū. q̄ nō corripuit. qz
nō sciuit vt homo. s; vt deus. do-
cēs nos nulluz debere corripere
de his q̄ nō nisi vt deus scimus.

Tertia ter-
tia legit pas-
sio s; marcū.
circa quā pas-
sionem possūt
be q̄stioes dis-
putari ¶ Pri-
ma. vtrum petrus peccauit mor-
taliter negādo christū. ¶ Secūda.
vtrum postq̄ sp̄s predixit petru
se negaturū fuit possibile petru
nō negare xpm. ¶ Tertia. vtrum
omnes apostoli fugiētes capto
xpo peccauerunt mortaliter.

Prima
questionē. sic
pceditur. Et
videtur q̄ pe-
trus negando
christum non
peccauit mor-
taliter. ¶ Pri-
mo sic. Dicit
enim quedam glo. q̄ peccauit p
surreptionem. s; peccatū p sur-
reptionem est veniale ⁊ nō mor-
tale. Quā primi mor? q̄ per surre-
ptionē fiant venialia sunt. ergo
petrus negādo xpm peccauit ve-
nialiter ⁊ non mortaliter. ¶ Se-
cundo sic. dicit bernardus in libro

de diligēdo deū. q̄ in petro fuit
caritas sopita non extincta. sed
per peccatū mortale caritas ex-
tinguitur. ergo petrus nō pecca-
uit mortaliter. ¶ In oppositum
est euangeliū p̄ns. vbi dicit manife-
ste q̄ petrus mentitus est negan-
do xpm in fide qua cōfessus fue-
rat xpm esse filium dei. Matt. 26.
17. ergo petrus negādo xpm pecca-
uit mortaliter s; illud ps. Per-
des omnes qui loquunt mendā-
cium. ¶ Rñdeo dicendū sub ista
conclusiōe. q̄ absq; dubitatiōe
petrus negādo christū peccauit
mortaliter. Pater ista cōclusiō-
tum. ex. c. illo Ambrosij imitare
petrum. vj. q. j. vbi istam. q. lo-
gus disputauim. Secūdo p̄s ex
illo gregoriū qui in moralib; dicit
q̄ petrus et ip̄s faucib; diaboli
eripit. s; i faucib; diaboli nō est
q̄s nisi p̄ peccatū mortale. ergo pe-
trus negādo xpm peccauit mor-
taliter. Tertio p̄s iuxta sc̄m thomā
quolibeto. ij. Car. xiiij. Itē. q. 11.
q. xiiij. ar. xij. ad. ij. ¶ Petrus ne-
gauit fidem christi vbi pericula-
batur. ⁊ eius confessio requiritur
batur. Ore enim confessio fit ad
salutem. ad Roma. x. Vbi im-
videtur q̄ in tali cā confessio fit
fit de necessitate salutis. Quā-
to p̄s ex illo Matt. 26. Qui nega-
uerit me corā hoib; negabo corā
corā patre meo. s; nemo nega-
a xpo corā patre suo nisi p̄
peccatum mortale. ergo petrus
vera. Quinta conclusio p̄s ex eo
negationi adiungit petrus